

Fra representanten Ingjerd Schou, H til utenriksministeren

Kan statsråden gi en oversikt over hva de norske EØS-midlene har gått til i 2022, samt hvilke resultater statsråden forventer fra prosjektene og programmene som beskrives?

Utenriksministerens svar:

EØS-midlene for perioden 2014-21 er samlet på EUR 2,8 milliarder, og består av to separate finansieringsordninger: den norske ordningen (100% finansiert av Norge) og EØS-ordningen (Norge finansierer ca. 96% og det resterende finansieres av Island og Liechtenstein).

Midlene er allokert til de 14 minst velstående landene i EU (se oversikt over mottakerland i vedlegget). Totalt finansieres 97 programmer: 94 bilaterale programmer og tre fond (fondet for sosial dialog, fondet for å bekjempe ungdomsledighet og fondet for regionalt samarbeid).

EØS-midlenes to hovedformål er å bidra til å redusere sosiale og økonomiske forskjeller i EØS-området og styrke de bilaterale forbindelsene mellom Norge og mottakerlandene. Det er også en forutsetning at alle programmer og aktiviteter som finansieres gjennom EØS-midlene skal være i tråd med felles verdier som rettstat, demokrati, likestilling og menneskerettigheter.

EØS-midlene forvaltes som en programmodell med en signert programavtale for hele avtaleperioden. Programmene kan implementeres til utgangen av april 2024. Dette innebærer at resultatene først kan oppsummeres når programmet er slutført. Per oktober 2022 er mer enn 5400 prosjekter godkjent og under gjennomføring i programmene.

Nedenfor følger en oversikt over enkelte innsatsområders oppnådde resultater ved slutten av 2021, og målsetting for midlene ved programslutt i 2024.

Resultatområder	Indikatorer	Måloppnåelse ved slutten av 2021¹	Mål (2024)
Alle områder	Antall mottakere av tjenester gitt eller forbedret	71,107	1,165,884
Alle områder	Antall skapte arbeidsplasser	1,737	6,791
Alle områder	Antall mennesker nådd med kampanjer	19,592,972	22,614,520
Alle områder	Antall opplærte profesjonelt ansatte	44,766	89,095
Alle områder	Antall registrerte søknader for beskyttelse av immatrielle rettigheter	10	116
Bilateralt samarbeid	Antall utvekslingsstudenter fra mottagerland	445	1,047
Bilateralt samarbeid	Antall utvekslingsstudenter fra giverland	165	206
Sivilsamfunn	Antall sivilsamfunnsorganisasjoner direkte finansiert	1,986	4,460

¹ Måloppnåelser som inkluderer 2022 blir gjort tilgjengelig våren 2023

Sivilsamfunn	Antall sivilsamfunnsnettverk eller plattformer støttet	13	74
Sivilsamfunn	Antall lokale regelverk og lover påvirket av sivilsamfunnsorganisasjoner	96	66
Sivilsamfunn	Antall mennesker involvert i aktiviteter relatert til sivilsamfunnsorganisasjoner (inkl online)	1,386,132	391,190
Kultur	Årlig antall besøkende til støttede kulturarvsteder	681,209	2,740,067
Kultur	Årlig antall støttede arrangementer for moderne kunst	272	819
Kultur	Antall kulturarvsteder restaurert og revitalisert	0	85
Kultur	Antall deltagere på støttede kulturarrangementer	1,525,414	1,238,600
Grønn/Innovasjon	Energi produsert fra fornybar energi (i MWh/år)	521	130,169
Grønn/Innovasjon	Estimert årlig reduksjon i CO2-utslipp (i tonn)	1,126	1,499,707
Grønn/Innovasjon	Estimert årlig gjenbruk av bearbeidet avfall (i tonn)	52,364	378,053
Grønn/Innovasjon	Estimert energisparing (i MWh/år)	836	906,418
Grønn/Innovasjon	Installert kapasitet for produksjon av fornybar energi (i MW)	1	40
Grønn/Innovasjon	Antall bygninger med forbedret energieffektivitet	0	93
Grønn/Innovasjon	Antall store bedrifter støttet	61	167
Grønn/Innovasjon	Antall små og mellomstore bedrifter støttet	937	1,124
Grønn/Innovasjon	Antall kommersialiserte nye produkter/tjenester/prosesser (ny i markedet)	10	90
Grønn/Innovasjon	Antall nye produkter/teknologier utviklet	61	430
Justis og innenrikssaker	Antall forbedrede eller nye treningslokaler for politiansatte	0	139
Justis og innenrikssaker	Antall fengselsplasser i tråd med europeiske standarder	0	3,684
Justis og innenrikssaker	Antall støttede rehabiliteringsprogrammer	5	13
Justis og innenrikssaker	Antall enslige mindreårige asylsøkende som mottagende av tjenester	267	3,650
Forskning	Antall innsendte fagfellevurderte akademiske publikasjoner	115	721
Forskning	Antall forskere støttet	2,818	2,279
Sosial inkludering	Antall barn og unge i risikogruppen for tidlig frafall fra skole nådd med tiltak	1,405	18,200
Sosial inkludering	Antall lærlinger støttet	365	530
Sosial inkludering	Antall rom nådd med myndiggjøringstiltak	4,629	22,850
Sosial inkludering	Antall studenter utdannet i samfunns- og menneskerettigheter	12,744	25,270
Sosial inkludering	Antall sårbare individer nådd med myndiggjøringstiltak	140,211	39,820
Sosial inkludering	Antall unge i alderen 15-29 som fullførte yrkesfaglig utdanning eller arbeidsbasert læring	12,227	20,079

Innsatsen innen grønn sektor bidrar blant annet til å fremme god miljøforvaltning, tilpasning til klimaendringer og økt bruk av fornybar energi og energieffektivisering. Programmene har planlagt aktiviteter som forventes lede til reduksjon av nesten 1,5 millioner tonn CO2 årlig. Effektiv og bærekraftig bruk av naturressurser, energisikkerhet, redusert sårbarhet for

klimaendringer og en overgang til lavkarbonøkonomi er viktig for økonomisk og sosial utjevning i Europa.

Programmer knyttet til økt konkurransekraft bidrar til å støtte utviklingen av kunnskapsbaserte økonomier. Tiltakene skal investere i kunnskap, forskning, innovasjon og sysselsetting. Halvparten av innovasjonsprosjektene er knyttet til grønn innovasjon.

Utdanningsprogrammene har så langt bidradd til at 12.000 unge har fullført yrkesopplæring eller praksis. Innen forskningssamarbeidet er nå mer enn 2800 forskere involvert, og 115 fagfelleverderte publikasjoner er produsert.

Programmer knyttet til sosial inkludering støtter opp om distriktsutvikling og sårbare grupper, ikke minst rombefolkningen, med fokus på lik tilgang til utdanning, bolig, arbeid og helsetjenester. Så langt har mer enn 140.000 sårbare personer vært involvert i tiltak for å styrke deres stilling.

Samarbeidet innen justissektoren bidrar blant annet til reform av kriminalomsorgen i tråd med internasjonale standarder. EØS-midlene finansierer bygging av moderne fengsler og bidrar til økt fokus på rehabilitering og alternativ til fengsel, gjennomføring av Europarådets konvensjon mot vold i nære relasjoner (Istanbulkonvensjonen), politisamarbeid for å bekjempe grensekryssende kriminalitet, bekjempelse av hvitvasking og korrupsjon, styrking av domstolene, samt støtte til asylforvaltning og beredskapssamarbeid.

Kultursatsingen har blant annet fokus på regional og lokal utvikling ved å restaurere mottakerlandenes kulturminner, minoriteters kulturminner og kulturuttrykk, inkludert bevaring av jødisk kulturminner - og på kulturutveksling med Norge.

Et fond for støtte til sivilsamfunnet, administrert uavhengig av myndighetene, er obligatorisk i alle mottakerland. Dette har ledet til at EØS-midlene er den største finansieringskilden til sivilsamfunn i Sentral-Europa og mer enn EUR 210 millioner er bevilget til dette formålet. En tredjedel av midlene er øremerket til å arbeide for menneskerettigheter og demokrati. EUs byrå for fundamentale rettigheter, FRA, utarbeidet i august i år en vurdering av EØS-midlenes støtte til sivilsamfunn som vil offentliggjøres i løpet av høsten. Her konkluderte FRA med at EØS-midlene har vært en uunnværlig støtte til å styrke grunnleggende rettigheter, demokrati og rettsstat i mottakerlandene. Uten denne støtten, som går helt tilbake til den første finansieringsperioden (2004-2009), er det mange viktige tiltak for å beskytte menneskerettighetene som ikke ville ha funnet sted.

EØS-midlene har også som målsetning å styrke det bilaterale samarbeidet mellom giverne og mottakerlandene. 18 norske fagetater bidrar med faglig ekspertise i programutviklingen for å kvalitetssikre programmene og som faglig partner i oppfølgingen av disse. Siden partnerinstitusjonene i all hovedsak er fagetater under ulike departementer, legger programsamarbeidet også til rette for relevante møteplasser på politisk nivå. Dette bidrar også til å styrke den bilaterale kontakten med mottakerlandene. Dette gir gjensidig og verdifull utveksling av kunnskap og informasjon, bygger kompetanse og utvikler nettverk på tvers av landegrensene. Norge nyter godt av dette ekspertsamarbeidet knyttet til programmer. Rundt 40% av alle prosjekter under EØS-midlene har en norsk partner. Partnerne er bedrifter, forskningsinstitusjoner, kommuner, offentlige etater, frivillige organisasjoner og kunstnere. I

noen programmer, f.eks. forskningsprogrammene, er partnerskap med en norsk institusjon obligatorisk.

I tillegg til samarbeidspartnere med institusjoner fra mottakerlandene, er det også inngått et strategisk samarbeid med Europarådet, FRA og OECD. Disse organisasjonene bistår mottakerland med programmer og prosjekter innen godt styresett, menneskerettigheter og bedring av rombefolkningens stilling.

I Hurdalsplattformen har vi varslet en gjennomgang av effekten av EØS-midlene. Gjennomgangen er påbegynt og utføres av FAFO. Det er planlagt at FAFO vil presentere en rapport i løpet av høsten som vil belyse effekten av EØS-midlene ytterligere. Jeg vil kunne komme tilbake til Stortinget med mer om informasjon etter hvert som resultatene avdekkes.

Ytterligere informasjon om godkjente programmer og støttede prosjekter kan finnes her:

EØS-midlenes hjemmesider: www.eeagrants.org

Statusrapport 2021 [Home | EEA and Norway Grants - Status Report 2021 \(eeagrants.org\)](https://www.eeagrants.org/status-report-2021)

Resultatdatabase for EØS-midlene <https://data.eeagrants.org/2014-2021/>

Vedlagt finnes også en oversikt over alle de godkjente programmene som er under implementering fordelt per mottakerland.

VEDLEGG

Programmer per mottakerland	Netto tildeling av EØS-midler
Polen	748,602,500 €
Sivilt samfunn (nasjonalt nivå)	33,200,000 €
Sivilt samfunn (regionalt nivå)	26,000,000 €
Forskning (anvendt)	69,183,666 €
Forskning (grunnforskning)	51,510,282 €
Reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer / miljø og økosystemer / fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet	146,042,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	75,000,000 €
Utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	20,000,000 €
Offentlige helseutfordringer i Europa	20,000,000 €
Asyl og migrasjon / internasjonalt politisamarbeid / forebygging av og beredskap for katastrofer	20,000,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	95,000,000 €
Kriminalomsorg / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold	58,221,052 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse	100,000,000 €
Romania	464,812,500 €
Sivilt samfunn	48,000,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	28,863,000 €
Utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	12,000,000 €
Fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet	62,826,500 €
Miljø og økosystemer / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	20,000,000 €
Offentlige helseutfordringer i Europa	41,000,000 €
Internasjonalt politisamarbeid og bekjempelse av kriminalitet / asyl og migrasjon / forebygging av og beredskap for katastrofer	24,000,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	45,000,000 €
Rettsystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten / kriminalomsorg / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold / godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	48,700,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse / inkludering og bemyndigelse av romfolk / menneskerettigheter – nasjonal gjennomføring / utsatte barn og unge / godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	73,900,000 €
Forskning	47,200,000 €
Bulgaria	194,342,500 €
Sivilt samfunn	16,045,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	10,800,000 €
Fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet	28,000,000 €
Miljø og økosystemer / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	13,000,000 €
Internasjonalt politisamarbeid og bekjempelse av kriminalitet / asyl og migrasjon / godt styresett	21,500,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	28,500,000 €
Rettsystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten / kriminalomsorg	33,170,500 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse / inkludering og bemyndigelse av romfolk / utsatte barn og unge /	35,500,000 €
Tsjekkia	170,662,500 €

Sivilt samfunn	15,250,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	29,750,000 €
Utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	6,500,000 €
Miljø og økosystemer / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	32,320,000 €
Godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	5,000,000 €
Offentlige helseutfordringer i Europa	14,495,000 €
Internasjonalt politisamarbeid og bekjempelse av kriminalitet	5,000,000 €
Menneskerettigheter – nasjonal gjennomføring / inkludering og bemyndigelse av romfolk / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold	19,000,000 €
Kriminalomsorg / Rettssystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten	6,000,000 €
Forskning	30,000,000 €
Litauen	108,780,000 €
Sivilt samfunn	9,617,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	7,000,000 €
Miljø og økosystemer / fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer / forebygging av og beredskap for katastrofer	12,000,000 €
Offentlige helseutfordringer i Europa	15,264,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	14,402,000 €
Rettssystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten / Kriminalomsorg / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold / Internasjonalt politisamarbeid / godt styresett	34,376,000 €
Forskning	10,757,000 €
Hellas	107,947,500 €
Sivilt samfunn	13,446,115 €
Fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet	10,000,000 €
Miljø og økosystemer	5,200,000 €
Godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	7,000,000 €
Asyl og migrasjon	16,500,000 €
Asyl og migrasjon (forvaltet av FMO)	16,500,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	21,500,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse	7,000,000 €
Inkludering og bemyndigelse av romfolk	5,500,000 €
Slovakia	104,617,500 €
Sivilt samfunn	9,750,000 €
Reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	18,216,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	19,611,000 €
Vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold / balanse mellom arbeid og fritid	9,000,000 €
Godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet / rettssystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten	8,500,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer / utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	20,000,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse / inkludering og bemyndigelse av romfolk / utsatte barn og unge	15,000,000 €
Kroatia	95,645,000 €
Sivilt samfunn	9,060,000 €
Fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	17,000,000 €

Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	22,000,000 €
Rettsystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten	15,000,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse / godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	27,800,000 €
Portugal	94,997,500 €
Sivilt samfunn	11,500,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	9,000,000 €
Miljø og økosystemer / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	25,000,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer / forskning / utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	39,000,000 €
Balanse mellom arbeid og fritid / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold / godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	6,000,000 €
Latvia	94,442,500 €
Sivilt samfunn	8,500,000 €
Reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer / miljø og økosystemer	14,000,000 €
Kriminalomsorg	13,000,000 €
Internasjonalt politisamarbeid og bekjempelse av kriminalitet / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold	17,278,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	12,500,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse / kultur / godt styresett	10,000,000 €
Forskning / utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	14,500,000 €
Estland	62,900,000 €
Sivilt samfunn	6,063,000 €
Reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer / miljø og økosystemer	6,000,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	23,000,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse (samleprogram for prosjekter innen ulike sektorer inkl. helse, kultur, likestilling)	18,000,000 €
Forskning / utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	7,100,000 €
Slovenia	34,872,500 €
Sivilt samfunn	3,000,000 €
Reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer / fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet / godt styresett	16,309,500 €
Utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap / godt styresett / balanse mellom arbeid og fritid	13,500,000 €
Kypros	10,637,500 €
Sivilt samfunn	1,500,000 €
Sivilt samfunn (forhåndsdefinerte prosjekter)	1,308,500 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse (samleprogram for prosjekter innen ulike sektorer)	7,484,000 €
Malta	7,400,000 €
Sivilt samfunn	700,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse (samleprogram for prosjekter innen ulike sektorer)	5,984,000 €
Globale og regionale fond	
Fond for regionalt samarbeid	31,889,375 €
Fond for regionalt samarbeid for å bekjempe ungdomsledighet	60,610,625 €

Fond for sosial dialog – anstendig arbeid (implementeres i 12 land)	14,691,900 €
---	--------------